

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrta leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Stajerc

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj v nedeljo dne 6. septembra 1908.

IX. letnik.

Vabilo.

V nedeljo, 6. septembra zvečer ob 8. uri se vrši v veliki dvorani „Vereinshausa“ v Ptuj

velik koncert,

katerega čisti dobiček je namenjen skladu za zgradbo nemške šole v sv. Lenartu sl. gor.

Na vsopredju stoji godba, petje ptujkega moškega pevskega društva, petje kvarteta g. bratov Heller in recitacije urednika Linhart. Vstopnina znaša 60 vin.

Napačni preroki po Koroškem.

„Allg. Bauernzeitung“ piše:

Nikomur danes v glavo ne pade, da bi ustanovljal kloštre, konvente in druge duhovniške družbe. Prvič je teh itak dovolj, drugič pa se je naziranje o njih potrebi predrugačilo. Mi ne moremo izpoznati, kakšno vrednost naj bi imelo to za kmeta, da se velike množice premoženja (polja, planine, gozdovi, hiše, kapital) obdrži za gotovo število samskih mož, ki ne delajo in nimajo nobenega dostojnega meščanskega poklica, temveč živijo le dobro in brez skrbi, tako da se na ta način ravno najboljša posestva pravemu kmetijstvu odtegnejo. Pri temu se od teh še malenkostne doklade plačujejo. Nekateri samostani so popolnoma davkov prosti. Kmetje pa morajo v potu svojega obraza delati in vkljub temu še težka javna bremena ter davke nositi.

Kloštri in konventi pa sploh ne izpolnjujejo danes več namena, ki so ga enkrat imeli. To so spoznali menihi že sami. Zato so rekli, da je njih poklic, za grehe drugih moliti. Ali že kmet-

ski cesar Jožef II. je rekel, da je to le izgovor za lenobo in je veliko bogatih samostanov razpustil ter z njihovim premoženjem kmete in obrtnike podpiral.

V prejšnjih časih so bili tudi drugi ljudje v kloštirih; takrat so iskali ljudje tam pomoči, ki so gospodarsko in duševno dogospodarili in ki so hoteli svoje zadnje dni v kôsu preživeti. Boljši del je gojil tudi umetnost in znanost, delil božje darove in dobra dela.

Dandanes pa vstopajo kot medvedji močni ljudje v kloštre, se odtegnejo na ta način vojaški dolžnosti, ki prizadene kmeta tako težko, živijo tam krasno, medtem ko bi pri današnjemu pomanjkanju poslov prav lahko človeški družbi koristili.

V prejšnjih časih so živeli kloštri v miru in edinosti z drugim prebivalstvom, so izpolnjevali svoje verske dolžnosti, v politične zadeve pa se niso vmešavali. Danes pa te duhovniške korporacije magacini klerikalne stranke. O dobrih delih in božjih darovih ne čuješ ničesar več, pač pa se pridno nabira in fehtari. Verske vaje se dela kot „kšeft“; mesto da bi molili, pišejo časnike in so tako brezsrabni, da napadajo mirmo, davke plačujočo ljudstvo raz prižnice.

Ne ve se, od kje je prišel „brat“, ki dela danes v Köttschachu in nemir. Pridigovati ne zna dobro in se tudi ne pripravlja na pridige. Ali poizvedoval je že, je-li ima kot inozemec volilno pravico. Voliti je torej danes najprej delo menihov. Zakaj ta mož ne pove, kdo in kaj da je?

Neka poštna ženska je umirala. Vedelo se je, da ima hišo v Köttschachu in tudi nekaj gotovega denarja. Žena je bila celo svoje življenje dobra kristijanka. Ali v svojih zadnjih dneh je postala menda taka huda grešnica, da bi zamogla svojo dušo le na ta način rešiti, da zapusti svoje premoženje tamošnjemu klostru, ki je itak dovolj bogat. In menih je z vsemi močmi na to delal. Ali hvala Bogu brez uspeha! Pridna žena je bila verna, ali ne klerikalna. Kaplani dajejo nauk: „Pusti mi moje in daj mi tvoje!“

Žena pa je stala na stališču Kristuza: „Bodi milosrčen, kakor sem jaz milosrčen!“ Zapustila je svojo hišo občini za reveže. Tako si je ustvarila nevenljiv spomenik v srcih ljudstva. Težji ženi gre pač vsa čast! Prav je imela! Ali ne dovolj da se je tej ženi zadnje dni težke naredilo, poskušali so popi tudi testament razveljaviti. Komaj da se je grob čez njo zaprl, ji hočejo očitati, da je bila duševno zmedena. Ko bi svoj denar klostru zapustila, bi bila seveda pametna. Ker je pa hišo revežem zapustila, pravijo, da je norela. Zastopnik te gonje proti pokojnici je iz Kranjskega privandran dr. Brejc. Tega moža so poslali na Koroško, da bi naše mirno prebivalstvo razdvojil, da bi kmetom upravo in pravosodje podražil. Tako se združujejo nemški in slovenski klerikalci.

Dokaz te zveze je tudi slučaj v Birnbachu. Tam ima tudi črni malik tega praveškega advokata za zastopnika...

Kako zamore biti dobri kristijan, kdor je s svojim sosedom v večnem prepiru in sovraštvu? „Ljubite vaše sovražnike“, je rekel Odrašenik. Pisano pa ni: „Ti moraš vedno denuncirati“.

Na njih delih jih bodete izpoznali...

Politični pregled.

Nazadovanje izvoza naše živine. Poljedelski minister je objavil članek, v katerem piše o tej zadevi m. dr. sledeče: „Izvoz govede v Nemčijo se je vsled trgovinske pogodbe l. 1907 znižal za 100.098 komadov v vrednosti skoraj 40 milijonov kron. Izvoz konjev se je istega leta znižal za skupno vrednost čez 28 milijonov kron. To je torej le pri teh dveh slučajih za avstrijsko kmetijstvo letne škode za blizu 68 milijonov kron. To ima seveda padanje cen živine za posledico. Ako vzamemo le l. 1908 do avgusta in le dunajski sejem, stoji stvar tako-le:

dana. Ko je deček svojo usodo čul, poljubil je teti in njenemu spovedniku roke in je prišel v seminar.

Osem let je preteklo in po prestani maturi bi imel osemnajstletni svojo življenjsko pot določiti, ali tu ni bilo več veliko za določiti: saj je pri vstopu v seminar obljubil, da postane duhovnik in je to obljubo vedno ponavljal. Kaj bi teta s svojim spovednikom rekla, kaj bi njevni učitelji dejali, ko bi postal zdaj nakrat krivoprisežnik? Torej o lastni določitvi ni bilo tu nobenega govora.

V zadnjem času se je mnogo o tem pisalo in govorilo, da se mora na srednjih solah nekaj drugega storiti, da se otroku ne pripusti v starosti desetih let izvolitve poklica; koliko razburjenih razgovorov resnih, odrašenih mož je bilo vsled tega! In popolnoma pravilno. Ali zakaj se je tukaj šlo? Za odločitev med univerzo in tehniko. Gotovo ni to malenkost! Ali enkrat storjeni korak se da pozneje vendar predrugačiti ali izboljšati. Takšni otrok pa, o katerem hočem pripovedovati, — in stotero otrok

je v enakem položaju — takšni otrok se vtakne z desetimi leti v seminar in mora duhovnik postati; ja mora! Ako pride enkrat v dvome, se mu ta „mora“ zopet sugerira. Glasno se zahvaljujejo vsak dan nebesam, da so jih izbrale za to službo božje milosti. Imam znanca, ki je bil tudi v takem seminarju; ko je v petem razredu težko obolel, so ga odpustili in konec je bil z božjo milostjo. Še danes, ko je 30 let star, živi revno kot mali, mali uradnik. O, jaz ne poznam samo tega enega! Koliko zdravih življenj, navajenih od mladosti na sveži zrak in redilno hrano, se zaduši na takih zavodih, pričrjena hirati in se mora v najboljšem slučaju leta dolgo za brezvestno postopanje in zločinsko neumnost drugih pokoriti. Kje so tu oni zrel, revni možje s svojimi razburjenimi razgovori? Tu bi bila naša družba v dobi „otroka“ dolžna, kaj ukreniti.

Imel sem celo svojo življenje mnogokrat s katoliškimi duhovniki opraviti. In ravno najboljše med njimi so čutili, da je tu rak-rana; nekateri so bili celo odkritosrčni, da so priznali,

Ne sile!

(Tudi jubilejska misel za „otroka“)

Pripovedati hočem povest nekega nesrečnega. Ko je bil še mali 10 letni deček, umrl mu je dobri oče, njegova mati pa je ležala že dolgo v hladni zemlji; brez starišev je bil vbogi deček tu. Hudobna usoda pa je hotela, da je prišla nakrat neka teta. Pravim, hudobna usoda, in to s polno pravico. Ko bi se ta teta ne vmešavala v življenje brihtnega fanta, postalo bi iz njega vkljub bolehnih levi roki, ki si jo je v najprvi mladosti zlomil, vsaj delavec ali sploh koristni član človeške družbe; in bil bi morda srečen, vsaj srečnejši kot tako.

Teta, ki se je zavzela za dečka, bila je vdova, brez otrok, bogata in zelo tercijska. Po posvetovanju s svojim spovednikom se je sklenilo, da je njen netjak od Boga za duhovnika izvoljen. Ona je namreč po smrti svojega moža oddala obljubo v roke svojega spovednika, da izroči Gospodu enega služabnika; priloženost, da to obljubo izpolni, je bila s tem

	Prignalo živine	Cene govode	Cene govejega mesa
Prvi teden januar	4.300	77	160
Drugi „ avgust	5.400	69	160

Iz tega je torej razvidno, da padajo cene živine vedno bolj in da so že tako globoko padle, da nima producent niti najmanjšega dobička. Cene mesa pa ostanejo vedno na isti višini.

Srbsko pogodbo, ki je eden najhujših udarcev za našo živinorejo, je torej vlada sklenila. Da se je vlada to upala, je v prvi vrsti kriva klerikalna stranka vseh jezikov. Kakor znano, je vrgla ta klerikalna stranka svoj čas poljedelskega ministra Auersperga, ki se je vsaj malo zavzemal za kmetijske potrebe. Na njegovo mesto je prišel farški advokat dr. Ebenhoch. Da se utrdi ta mož, ga je klerikalna stranka na vse mogoče načine podpirala. In ker Ebenhoch dobro veda, da ima v klerikalizmu močno oporo in krepko zaščito, upal si je skleniti s srbskimi kraljemo-rilci sramotno to pogodbo. Samoumevno je, da bodejo tej pogodbi še druge z drugimi prizade-timi državami sledile. Tako pribijajo vrbgi kmetijski stan na križ in mu jemljejo edino pa-nogo, pri kateri se lahko kaj zasluži, živinorejo. Centrala avstrijskih agrarcev je seveda proti vladnemu sklepu ojstro protestirala. Glavni po-rodevalec, sivolasi prvoborniklet avstrijskih kme-tov Hohenblum, trdi, da sta mu dva ministra dala možko besedo, da ne bodeta srbske pogodbe sklenila. Ta dva ministra sta klerikalca dr. Gessmann in dr. Ebenhoch. Ali smejo na Avstrijskem c. k. ministri besedo prelomiti? Zdi se nam, da smejo. Saj kleri-kalstvo itak ni nikdar na čast držalo. Upamo, da bodejo kmetijski poslanci v državni zbornici vladi povedali, da je podkopavanje avstrijskega kmetijstva naravnost greh in zločin. Kmetje, vkup!

Anarhisti. Na postaji Cornavin v Švici so prijeli dva anarhista, ki sta se hotela odpeljati v Ischl. Govori se, da sta hotela napasti angleškega kralja, ki je takrat ravno našega cesarja obiskal.

Kletarski nadzorniki. Nova vinska postava je sicer že pravomočna, papovsod še ni izpeljana. Določiti je treba tudi kletne nadzornike. Zdjaj se je tudi 19 državnih kletnih nadzornikov imenovalo. Nadzorniško službo se bode že pred letošnjo trgatvijo izvršilo. Prihodnje leto se bode ime-novalo še 9 takih nadzornikov.

Nekaj katoliškega iz Bozne.

(Izvirni dopis.)

Serajevo, avgusta 1908.

V soboto je umrl tukaj mož poštenjak, splošno spoštovani posestnik Vincenc Krzmintzki po 1 tedenski boleznii na tifusu. Bil je v svojih zadnjih dneh v deliriju in se vsled tega samo-umevno ni mogel spovedati. Ta okoliščina je dala dnhovništvu povod, da je mrliču spremstvo odreklo, vkljub temu da so se razni vplivni ljudje za spremstvo potegovali. Poleg tega se je

da je ta način lova na duše nečloveški in sramotilni za cerkev. Posledice se tudi pozneje ka-žejo.

Ali nazaj k našem nesrečnežu! Seminar je bil tedaj končan in svoliti je imel le še med poklicom posvetnega duhovnika ali pa samostanskega duhovnika; teta in njen spovednik sta mu v tem proste roke pustila. Ker je mnogo o visokem pomenu čul, katerega so imeli kloštri svoj čas za kulturo, šel je v samostan, ki je stal na glasu, da je „zelo svo-boden“. Njegovi učitelji od seminarja seveda to niso radi videli; kajti zavod je bil škofijski in pravzaprav edino za dotično diecezo. Z 22. leti je bil za duhovnika bliagoslovljen in se je vrnil od bogoslovnih študij v tiho klostersko zidovje nazaj, za vedno. Zdjaj je hotel delati, vedno pridno se truditi in celi trpeči svet v ljubezni objeti ter troštati. Ali delo so izvršile v klostru in k njemu spadajočih farah stare, izkušene roke in kmalu je moral spoznati, da zahteva revno, trpečo človeštvo veliko več po gmotni podpori nego po duhovniškem troštanju.

dalo mrliču grob onkraj pokopališnega križa na mestu, ki je določeno za samomorilce. To so-vražno postopanje je napravilo med prijatelji pokojnika veliko nezadovoljnost. V srce segajoč je bil prizor, ko je g. ž. nadkomisar Hosse navzoče ob gomili prosil, naj molijo in je „očenaš“ glasno naprej molil. Tako sovraštvu od strani katoliške duhovščine v deželi z raznimi verami daje slab dokaz toliko hvalisane krščanske ljubezni. Tako postopanje je pri tukajšnjih dru-gih vernikih, n. p. pri mohamedancih popolnoma nemogoče. Mohamedanec je ljubezen do bližnega resnični sveti kult, tako da bi jih kato-liški dušni pastirji lahko posnemali.

Znani hujskajoči kaplan in poslanec dr. Korošec iz Maribora je osrečil i Serajevo s svo-jim obiskom. Hotel se je seznaniti s tukajšnjimi razmerami in nabirati znanja za prihodnjo za-sedanje delegacij. Na shodu, ki ga je priredila klerikalna „Matica hrvatska“ v terek in na ka-terega so farji zaradi Koroška ljudi skupaj zbob-nali, je ta odreševalec govoril. Seveda ga večji del poslušalcev ni razumel. Dobro znanje, kajti za Koroščevo čveketanje in klobasanje pač nikomur ne more biti žal. Dolgega govora kratka misel so bile obljube, s katerimi je črnosuknež bozenske delavce pital, ker so tako pridni in katoliški. Gosp. Korošec hoče se baje za zboljšanje del-avskih gmotnih razmer brigati, za ustavo v Bozni zavzemati itd. Seveda je hujskajoči kaplan tudi po industrijskih udrihal, da se je kar kadilo. Govoril je tudi o velikem kapitalu; pozabil je samo navesti velikanske zaklade cerkve, ki se že kapitalistično uporabljajo. In tako je šlo Koroščevo hujskanje naprej.

Po shodu so se bratili Slovenci in Hrvati, pri kateri priložnosti se je vprizorilo tudi gonjo proti Nemcem.

V Bozni se lepo zahvaljujemo za take gospode!

Dopisi.

Sv. Marjeta ob Pesinci Predragi mi „Štajerc“! Najpopred te srčno reho pozdravim, brez hrbe in doline, visoke planine mile naše domovine in ti želim kot tvoj naročnik in prijatelj mnogo uspeha in veliko sreče za tvoje nevstrašeno delo. Dragi mi list „Štajerc“, povem ti da sem bil tudi jaz tvoj nasprotnik, čeravno nisem bil na nobene klerikalne liste naročen. Jaz sem bral zmiraj samo napredne liste, kakor so „Marburger Zeitung“ in več takih in jih se zdaj berem. Ko je v Ptuju „Štajerc“ zagledal luč tega sveta, so začeli na ves glas vpiti klerikalci: pogubljeni smo, kajti „Štajerc“ je „giftna krotka“ in brez-verski list in kaplani ter župniki so pridgali, da bode vsaki pogubljen. Jaz sem si pač mislil: videti te pa le hočem in brati, da bom vedel, kaj da „Štajerc“ piše tako pregrešnega! In res si kupim eno številko; ko ga berem, sém si mislil: aha, zdaj vem zakaj ga tako črtijo; ker ti, dragi „Štajerc“ želiš, da bi se ljudje nemščine učili in da bi spoznali svoje sovraž-nike, kateri ga hočejo v neumnosti držati; zato branijo nemščino na vse pritege, ker se bojijo za svojo bodočnost in žakelj. Ako je res taki greh, če se nemško uči, zakaj pa potem sami

Leta so lazila nesrečnemu brez dela kakor večnost naprej; človek se je zbudil in zahteval viharo svojo pravico, samota je postala grozovi-to trpljenje; dvomi so se pojavili, so postali po vročih željah veliki, so bili z zadajo močjo bojevnikovo premagani in so prišli zopet, vedno zopet. Tako so se menjale ure strasti s tednimi ojstrege kesa, dokler ni vsemogočna natura pre-drla bregove umetnih zapovedi.

In v kloster so prinesli nekega dopoldne dekle tce h krstu; nezakonsko; ko je v službi stoječi brat jezno vprašal, kdo je oče, povedalo se mu je: „Oče je oni častiti gospod, ki ima bolano levo roko“. Ta tudi tega ni, zanikal. Kloster je bil sicer „svoboden“, to se pravi, bratje so eden za drugega mnogokrat očesa sti-snili, ali tako nerodnost se ni moglo nezakono-vano pustiti. Najprve se je moral pokoriti, po-tem so ga zaprli v stolp, ki se je dvigal strašno s svojimi okni v vzhodnem kotu klosterskega poslopja. O ti duhovita kazen! Torej tudi ti grozni dnevi so minili in zopet je iskal dela; ali „izgubljenemu“, „garjevi ovci“ se ni moglo

nemško govorijo? Zatoraj pa sem si ga ročil in sem trdno sklenil ti zvest ostati in te ne pustim, dokler živim, pa če pride sto sprotnikov in mi branijo, jaz ostanem z „Štajercu“. Zdjaj končam svojo pismo in s pozdravim vse tvoje naročnike in prijate-lje. Živijo „Štajerc“, živijo napredek!

Tudi ženi več strokovne izobrazbe!

Kdor opazuje nekoliko let sem naše ku-tijstvo, pritrđiti nam mora, da se to vendar boljša in da naš kmet napreduje. Strokovni predavanja, strokovni listi in strokovne šole, stojijo pri tem kmetu ob strani, so h temu n-več pripomogli. Kdor je pa opazoval več ta naše gospodinjstvo, ta nam tudi ne bo oporek ako rečemo, da ni v njem skoraj nobene sp-membe na boljše. In vendar je dobro gosp-dinjstvo za srečo družine ravno tako važ- kakor je dobro gospodarstvo. Kaj nam pom-a še tako lepo žito, ako nam ne zna žena spe- kruha in pokvari moko še predno pride v pe- Resničen je naš pregovor, ki pravi, da podp- žena tri vogle pri hiši. Dobra gospodinja je kmetijo največa sreča, kajti gospodarstvo in g- spodinjstvo so dejstva, ki se ena drugo spom- nujeta. Kakor ne more obstati posestvo bre- dobrega gospodarstva, ravno tako ne more o- stati posestvo brez dobrega gospodinjstva.

Če je pa dobro gospodinjstvo v kmeti- skih družini tako važno, kaj se pa stori pri nas z zboljšanje te velevažne kmetijske panoge? Ni prav čisto nič! Kmetijski mladenič se lahko iz- brazijo v kmetijskih šolah, oni dobivajo lahka pouk v gospodarstvu tudi v kmetijskih listih in pri kmetijskih predavanjih, za kmetiska deklet- in kmetiske žene pa nimamo ničesar.

Ne rečemo, da manjka našim ženam pr- dnosti in dobre volje za napredek, toda kaj jim pomaga, ako ni tu nikogar, ki bi jim šel na roko in bi jim svetoval, kako priti z manjšim trudom do večjih uspehov. Če pa pokažemo že nam, kako se da vrediti in vzdržati polhištvo na priprost in lahek način, kako se pripravlja in priprostih sredstev okusna in tečna hrana, kako se da ohraniti družina zdrava, kako bi dali lahka perutinarstvo, mlekarstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo in drugi deli gospodinjstva večje dohodke, nego- do sedaj, potem se bodo te gotovo poprijele dobrih naukov in s tem zboljšamo dobrobit cele družine, cele soseske, cele dežele. Zato moramo začeti tudi za svoje žene zahtevati strokovnega pouka.

Drugod so to potrebo že zdavno spoznali. Ustanovile so se gospodinjške šole, prirejajo se poučna predavanja in izdajajo se tudi gos- podinjski listi. Osobito visoko stoji ta pouk pri bratih Čehih, ki imajo skoraj že v vsakem okraju gospodinjško šolo. Tam poučuje že več potovalnih učiteljic za gospodinjstvo. Čehi se ne bojijo za stroške, ki jih potrebuje ta naprava, dobro vedoči, da jim prinese stotere dobiček. Tudi Nemci in Francozi delujejo zadnji čas v tem oziru jako hitro, le pri nas smo zaostali.

Jako dobro so se neki obnesle na Franco- nič zaupati; saj niti za „čistega“ ni bilo dela. In zdaj je pričel nesrečnež piti, grozovito piti... Ko enkrat ni prišel k maši, hotel ga je eden bratov poklicati; našel je le — zblaznelega človeka, ki je sedel pod mizo in tulil ko divja zver. Neka usmiljena bolezen je napravila kmalu potem temu ponesrečenemu življenju konec.

Kaj se je neki teta mislila, ki je prišla k pogrebu v črni židi? No, njen duhovni posveto- valec jo je pač s par besedami kakor „nehval- ležnost pijanca, božja jeza, kazen božja“ po- troštal... Končamo z besedami, ki jih je po- delil veliki pesnik v svojem „Götz von Ber- lichen“ mlademu paru kot voščilo:

Götz: Bog vas blagoslovi, vam daj srečne dneve in naj obdrži tiste, ki vam jih odtegne, za vaše otroke.

Elizabet: In te naj pusti takšne, kakor ste vi: poštene. In naj postanejo, kar hočejo...

Radgona, 28. julija 1908.

Anton Gerschack.

skem takozvane potovalne gospodinske šole. Te delujejo v enem kraju samo po tri mesece ter se preselijo na to drugam. Vsa šolska opravila se da prevažati. Občine ki žele imeti tako šolo, poskrbeti morajo samo za stanovanje, rezsvetljivo in kurjavo, drugo plačuje na Francoskem država. V tako šolo se sprejme navadno po 20 deklet, ki so vsaj po 15 let stara. Po treh tednih šole smejo pa tudi druge gospodinjje opazovati delo v šoli in ob shodih in nedeljah se prirejajo za te še posebni tečajji. Navadno poučujejo v teh šolah strokovni učitelji kmetijskih šol ali kmetijskih potovalni učitelji ter dve učiteljici gospodinjstva; uči se kuhanje, šivanje, pranje, krpanje, glajenje, kokošjereja, uporaba sadja, vrtnarstvo, cvetličarstvo, knjigovodstvo, nekoliko živinoreje itd. Navadno poučuje tudi kak zdravnik zdravstvo.

Kakor se sliši, namerava vlada tudi v tem oziru napraviti v naši deželi prve korake. Želeti bi bilo le, da bi se stvar ne zavlačevala predolgo, marveč da bi lahko že v kratkem rekli: imamo gospodinsko šolo! Št.

Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide i letos naš

„Štajerčev kmetijski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bomo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z znanjem si zamore kmet zboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bomo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoje razmere po svetu, kakšni napredki je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bomo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življeja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendarij, nadalje seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednih važnih deželah, noticne listke in poštni ter brzojavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetijski koledar“. Visokost cene ne bode občutno presešla lansko. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbornejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetijski, obrtniški ali delavski hiši

naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato pa dobi tudi dobro čtivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimpreje naročijo na

„Štajerčev kmetijski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po postnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta bode gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetijski napredni koledar.

Novice.

Dopisniki pozor! Opozarjamo iz novega, da se naj ne pošiljajo spisi in dopisi na razne osebne naslove. Kar je za uredništvo „Štajerca“, naj se tudi tako adresira. Torej pozor! Vsi dopisi, novice, naznanila, vprašanja itd., naj se pošiljajo „uredništvu“ „Štajerca“ v Ptuj. Vse

denarne pošiljatve, naročila, vprašanja, tikoča se plačil, naj se pošiljajo „upravnistvu“ „Štajerca“ v Ptuj. Vedno in povsod naj se omeni številko naročnika. Papir naj se popiše le na eni strani!

Laži-kmetška zveza, kje si? Pred par meseci so naši črni listi kar besneli proti pogodbi z Srbijo. Pisali so strastno in nevedni ljudje, kateri so zadovoljni s praznimi obljubami, so pristopali v celih gručah klerikalni „kmetški zvezi“. Meseci so minuli in — vlada je pogodbo s Srbijo sklenila. In čudno: preje tako razburjeni klerikalci postali so zdaj nakrat miroljubne ovčice. Pobožno molčijo, čeprav se gre zdaj za obstoj vse naše živinoreje. Molčijo, — zakaj? Ali žegnani in nežegnani gospodje Korošec, Pišek, Rožkar, Benkovič & compagnia bella morda ne vejo, da je živinoreja velevažna za našo kmetijo? Ali morda časa nimajo? Eh vruga, vsaj so zdaj počitnice, za katere dobijo vsak teh gospodov čez 2.300 kron dijet. Časa torej gotovo ne manjka. Kaplan Korošec ima celo toliko časa, da hodi na jug „Bošnjake reševati“. Zakaj torej molčijo?? No, to uganko je lahko rešiti. Klerikalni slovenski poslanci so le ponažni hlapci dunajskih nemških črnuhov in ti zadnji so jim komandirali: Halt's Maul! — Laži-kmetška zveza ni nič drugega, nego orodje pneumonalnega faršta!

S kakimi ljudmi se bratijo naši prvaki? Kakor znano, so naši prvaki obeh strank „panslavisti“, to se pravi, razbiti hočejo domovino in vstvariti „jugoslovensko državo“. Zlasti Srbi so tem ljudem na srce prirasli. Kako mislijo ti Srbi v Bozni in Hercegovini, katero je šel zadnjič tudi dr. Korošec „reševati“, dokazuje letak, ki so ga izdali in razširili Srbi in ki se glasi tako-le: „Bratje! Čas zatiranja Švabov in Madžarov je končan. Ne več dolgo in požrešni dvo glavni orel, znak avstro-ogrške tiranije, bode padel v prah. Zorja svobode se kaže. Iz turškega parlamenta bode prišlo geslo, da je avstrijsko gospodstvo pri koncu. Bratje, pripravite se za ta trenutke, držite puške v roki, da banditi iz Avstrije ne premagajo svobode“. Tako pišejo ponižni „brati Srbi“. In za te ljudi gredo prvaki skozi ogenj!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Suša! Vlada je dovolila za podporo po suši prizadetim posestnikom poleg že dovoljenih 300.000 kron še 100.000 kron. Tudi s to svoto se bode nakupilo krmo, ki se jo bode potem po znatno znižani ceni posestnikom oddajalo. Upamo, da bodejo preddela kmalu dokončana in da bodejo kmetje krmo že enkrat dobili. To so uspehi naprednjakov in njih dela. Ploj pa laže in hujska po shodih ali pa spi za pečjo...

Napredna zmaga. Vesela novica prihaja iz zgornjega Porčiča. Te dni so se vršile tam občinske volitve. Klerikalci so napenjali vse svoje moči, da bi si občinski zastop pridobili. Ali izpodletelo jim je, kajti na celi črti v vseh treh razredih so zmagali naprednjaki. V III. razredu so dobili naprednjaki 43, klerikalci pa 16 glasov, v II. razredu naprednjaki 14, klerikalci 10 glasov, v I. razredu naprednjaki 9, klerikalci pa samo 2 glasova. Krasna zmaga, za katero prisočno vrlim našim volilcem čestitamo! Za klerikalce se je posebno potegoval tajnik farske posojilnice v sv. Lenartu. Šopiril in repenčil se je kot petelin na gnoju. Pa vse kokodajskanje mu ni nič pomagalo. Živili napredni volilci!

Laži o sv. Lenartu sl. gor. Odkar se je pričelo delovati na ustanovitev nemške šole v sv. Lenartu, pričelo je prvaštvo kar divjati. V farskih in sploh prvaških časopisih in zakonitih lističih se čez ta prijazni trg in njegovega vrlega župana g. Sedminka ter druge odlične gospe tako nesramno laže in obrekuje, da mora stopiti slehernemu človeku rdečica v obraz. Posebno se odlikuje v tem oziru brezzobna celjska tetka „Domovina“, v kateri odlaga odpadke svojega duha gotovo kakšni nesramni učitelj ali pisar. Tej tetki „Domovini“, ki je danes peto kolo na vozu „narodne stranke“, sledi na ednako umazani način česnik prvaških dohtarjev „Narodni list“. Pribiti hočemo enkrat nesramne laži tega časopisa, ki zastopa baje „slovensko inteligenco“ na spodnjem Štajerskem. V 31. številki piše „Narodni list“ iz sv. Lenarta m. dr. sledeče:

„Naša občina ima lepo posestvo, njive in travnike, ki reprezentujejo vrednost do 6.000 kron, reci: šest tisoč kron in še več. Dolga pa ima občina več ko 100.000 kron. Raditoga plačujemo za občinske potrebščine 150% dolga. Naši sprevidni občinski možje so soglasno sklenili, rečeno 6000 kron in morda še več vredno posestvo prodati Sulferajnu za 200 kron, reci: Dvesto kron“ itd.

Kolikor besed, toliko nesramnih, podlih laži! Prvič ni vredno dotično posestvo 6000 kron, temveč le 500 kron, dobro računjeno. 87 volilcev se je izjavilo za to, da se odda to posestvo za 200 kron, 38 pa proti. Torej je bila pretežna večina lenarških davkoplačevalcev za to zadevo. Druga nesramna laž je, da ima občina 100.000 kron dolga. Res je, da ima občina komaj 13.692 kron dolga, kar je za tak trg le malenkost. Le podli, brezvestni lažnivci more iz 13 tisoč 100 tisoč narediti. Tak lažnik pač družega ne zasluži nego da se mu pljunje v obraz. Tretja istpako nesramna laž je, da plačujejo občani 150% občinskih doklad. Prvaške občine, v katerih pokradejo farski predstojniki občinske denarje, plačujejo pač take in še višje doklade. V sv. Lenartu pa se plačuje le 80% doklade. Dopisnik se je torej skoraj za polovico zlagal. Poleg tega pa še omenimo, da se je plačevalo 99% doklade, ko je župan g. Sedmink predstojništvo občine prevzel. V času svojega županovanja je torej g. Sedmink znižal doklade za 18%. Lažniki „Narodnega lista“ pa trdijo svoje nesramnosti naprej. Radovedni smo, je-li bodejo zdaj svoje laži popravili. Zakaj pa ti gospodje ne pišejo o gospodarstvu svojih posojilnic? Bodemo pa mi enkrat to zadevo pojasnili! Kaj pa g. dr. Lešnik? Zakaj se ne opraviči, ko smo mu očitali, da je nekega vbojega slovenskega kmeta za 20 vinarjev zarubil! Tu treba pisati! Sploh bomo pa v brloge prvaštva v sv. Lenartu tako posvetili, da bode po vseh slovenskih gorah zasmrdelo!

Patriotizem farjev! Kakor znano, se klinijo črnuhi vedno, češ da so največji patrioti. Pred kratkim pa so priredili veteranci v sv. Trojici sl. g. jubilejsko slavnost v čast našemu cesarju. In zgodilo se je, da je neki franciskan izživžgal slavnost. Nam je ime dotičnika znan in prič imamo dovolj. Za danes le vprašamo oblast, je-li so naši franciskani protidnastični kakor italijanski klerikalci, ki proklinjajo kralja in ščuvajo na kraljevi umor? Klerikalci, odgovorite.

Napredno delo. V Remšniku pri Marenbergu so prebivalci prosili za nemškega nadučitelja. Občinski odbor je tudi prosil, deželni šolski svet naj vpelje v 2. razredu tamšnjo šole nemški poduk. Seveda so prvaki zopet razburjeni do skrajnosti. Ali ljudstvo izprevidi ravno potrebo tega dela. Mi gremo naprej, kajti za nami je razum.

Župnik znajo nemško... Iz Frama se nam piše: Nikar ne mislite, da naš gospod fajmošter ne znajo nemško. Še par fejest znajo. Samo pravi čas in prava priložnost in pravi namen treba. Taka priložnost jim je dal nemški posestnik Goltschnig in tak namen so novi framski zvonovi. Pred kratkem enkrat si je napravil omenjeni posestnik veseli večer. Sedel je še ob 11. uri v krčmi. Neki neznanec je to fajmoštru naznanil, češ, zdaj, ko je Goltschnig malo vesel, bi se dalo morda kaj sfehtati za tako grozovito potrebne zvonove. In res, fajmošter so skočili bliskoma v hlače, tekli v krčmo in se vsedli k Nemcu Goltschniku. Pa kako jim je šel medeni jeziček! Kako lepo so znali nemško govoriti. Posestnik se je pustil tudi pregovoriti in je dovolil za zvonove 1.100 kron... Denarji od Nemcev so ravno tako dobri, kaj ne, gospod fajmošter?!

Lep vzgled šentpeterskega Marijinega mladeniča. Piše se nam: Bilo je nekega jutra, ko so odhajali ljudje od sv. maše. V gošči pod Zolgarjem sta sedela fant in dekle; seveda oba družabnika Gomilšekove čete. Neko zavedno dekle ju opomni, češ, da ni lepo, da sta družabnika pa se tukaj shajata. Fanta je to razjezilo. Gledal je kako bi si to jezo ohladil. Neki večer jo pa pričaka in jo prav neusmiljeno naklesti. Oče dekleta je hotel celo stvar sodnji javiti. Krščanski mladenič se pa prestraši in pridetja z materjo prosit naj mu odpusti, češ bom že plačal. Dobro — oče se ga usmili in pusti

za dobro plačilo. Glejte, to je sad mladeniškega društva. Posnemati je treba ta vzgled.

Živinski sejem v Ptuj dné 2. septembra je imel sledeči uspeh: Prignalo se je 92 konj, 627 komadov govede in 783 prašičev. Trgovina je bila pri isti ceni dobra. Prihodnji svinjski sejem se vrši 9. septembra 1908.

Pošta v Ormužu. S 1. septembrom se je vpeljalo v Ormužu deželno-pismonoško službo za sledeče kraje: Dobrova, Litenberg, Libonja, Paulsburg. Dohajala bodo pisma 4-krat na teden.

Pošta v Mali Nedelji. S 1. sept. se je vpeljalo za Vodislavce, Godomerce, Radislavce, Prečetince, Siterovce, Kuršince, Vudovce, Drahoru in Murau deželno poštno službo z 3 kratnim tedenskim obhodom.

Voz s kamenji je padel na posestnika Jos. Osojnik v okolici Bizelja in ga ubil.

Zaprl so v Leibnizu zaradi goljufije in tatvine Fr. Lechnerja iz tamošnje okolice.

Uboj pri žeganju. 25. p. m. je bilo v Velenju cerkveno žeganje. Kakor že običajno, so se fanti stekli. Rudar Napotnik je v tepežu zabodil Gregorju Kovač nož v levo stran glave. Kovač je takoj umrl, ubijalca pa so odpeljali v šoštanjski zapor. Duhovniki bi raje proti nožu nego proti naprednim listom pridigovali.

Iz Koroškega.

Iz Černe na Koroškem. Cenjeni čitatelji „Štajerca“, naznanim Vam, kar je že vsakomur znano, kako nizko ceno ima zdaj goveja živina. Mesarji pa še prodajajo meso po K 1-20 kg. Zakaj pa kje drugje morajo meso bolj poceni dati, tukaj v Černi pa ne? Zdaj so se vendar odprle kmetom oči, da je eden na 29. avgusta sam zaklal in razsekal meso po 90 vinarjev kg. Je bilo prav dobro, hvalimo tega kmeta. Zakaj pa je temu kmetu račun donasal po 90 vin. kg., mesarjem pa ne? Prosimo vas, dragi kmeti, ne šivajte preveč mesarjem žepe, zakolite živino sami, da boste dobili vaš denar, in mi delavci bomo imeli po ceni meso! Delavci.

Velikovec. Znano je, kako naglo se duhovsko premoženje nakopičuje. Po vseh imajo duhovniki velike in najboljše njive, travnike in gozde, v mestih si pa prištevajo duhovniki v svojo last ne samo njive, travnike in gozde, ampak tudi veliko krasnih hiš, od katerih dobivajo mnogo denarja za stanovanja. V Velikovec se nahajajo cele ulice katere so duhovniki s časom nakupili. Vsak misleči človek se mora vprašati, odkod pa imajo duhovniki velikansko premoženje, kakor na pr. olmuški nadškof, katerim daje vsak dan čez 2800 K? To lepo svoto dobiva revni mož, samo od zemljišča, žag, pivovarn žganjarij itd. Kaka lepa svota možaku še kod nadškof v njegov žakelj vsako leto pade, to se še ceniti ne more. Kdo podpira usmiljenja vredne siromake? V Velikovec na pr. bi človek mislil gotovo ljudje, kateri nobene slutnje nimajo o premoženju duhovščine. Motil bi se, kajti Velikovsko slovensko duhovščino ne podpirajo toliko nevedni klerikalni slovenski iz okolice ampak Velikovški gospodi. Ne samo obrtniki, ampak tudi c. kr. uradniki pohajajo žegnano vince v klerikalni narodni dom popivat in meso kupovat. Najemnik duhovske osterije v Velikovec g. Šterže se je sam izrazil, da bi ne mogel dolgo časa obstati, ako bi mu nemški Velikovčani ne pomagali. Od Slovencev, kateri v sredah in nedeljah k klerikalnemu Šteržeju in nadkrmarju Dobrovcu zahajajo, bi Šterže brez svobodomislečih (?) Velikovčanov ne mogel dolgo časa v narodnemu domu se šopiriti in uboge kmete, kateri so v stiskah tako podpirati, da jim 22 goldinarjev za met. cent plačuje. Svobodni Velikovčani, zdramite se!

Iz okolice Pliberka. Pred kratkim si ljubi Štajere sv. Uršulo pliberskih devic kaplana Hornbeka že malo okraspal. Danes Ti še jaz hočem povedati, kako se taki hlinjeni gospodi, kakor je Hornbek smejo ceniti. Hornbek se dela vsaki kmetici in devici jako prijazen in svet in jih skuša s tem obnašanjem za svoja farska dela pridobiti. Kmetice nagovarja, da bi na može v klerikalnem zmislu vplivale. Device pa mož zbira, da ima svoje veselje, kakor se iz sledečega izvidi: Lansko leto je gosp. kaplan Hornbek nas dekleta vabil in nagovarjal, da se bi z njim podale na sv. Višarje, trdeč, da stane vožnina,

stanovanje in vse vrednejši, ako se poda cela družba na božjo pot. Mi smo seveda vsako besedo kaplanovo verjeli in lepa seveda je odromala iz Pliberka na sv. Višarje. Komaj smo se v vlaku vsedle, so se začele najsvetejše device po svetemu možu stegovati, ga cukati in mu dobre ukusnine ponujati. Živahno in hrupno obnašanje je nastalo in marsiktera kosmata je bila v deviški družini Hornbekovi slišati. Na sv. Višarjah je bilo ravno tako romarjem nespodobno obnašanje. Nazadnje, prej da smo se zopet domu pripeljale se je gosp. Hornbek z eno, ali z dvema devicama izgubil. Zdi se mi, da je bilo v Celovcu. Takoga romana še ne vem, in rekla sem z več drugimi, da se nočem več takih družb udeležiti. Namesto pobožnega obnašanja je bilo radovanje. Ni čuda, da gosp. Hornbek združujejo dekleta, ker se med njimi tako lepo zabavljajo. Večkrat bi Hornbek že imeli prestavljeni biti, zavrla se je pa premeščanje; kajti kdo bi vodil in kratkočasil dekleta, ko bi ščitnika Hornbeka ne bilo. Nastavili ste se na dekleta, katera spoštujete in drži svojo sveto vero, pa ne pohajkovanje in radovanje z prilizjenimi duhovniki. Objavila bodem še večkrat vaše postopanje, ako vaše pete ne odtegnete iz Pliberka.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Mlada, nežna deklica gre k spovedi. Najbolj neuprijetne grehe, namreč one proti šesti zapovedi, si obdrži za nazadnje. Ali tudi zdaj noče prav z barvo na dan. Da ji spoved olajša, vpraša jo gospod župnik: „Ali imaš kakšno razmerje?“ Dekle odgovori počasi: „Malo že.“ — „Ja kaj pa naredi potem tvoj fant?“ — „On pride k oknu kamrice.“ — „In potem?“ — „Potem pa potrka.“ — „In potem?“ — „No, potem pa pride notri.“ — „Kaj pa potem naredi?“ — Dekle molči. Končno pa vpraša deklica župnika: „Častiti, kaj bi pa vi potem naredili?“ ...

Cenjeni naročniki in prijatelji!

Naš priljubljeni list

„Štajerc“

je že v 3. četrtletj VIII. svojega letnika. Da ne pride do kakšnega motenja v doposiljanju, prosimo vse svoje cenjene naročnike, da **poravnajo čimpreje naročnino.**

Naročnina stane: Za Avstrijo na leto 3 K, na pol leta 1-50 K. Za Ogrsko in Hrvaško na leto K 4-50, na pol in četr let razmerno. Da je ta cena tako visoka, so krivi Košutovi veleizdajalci, ki se bojijo „Štajerčevega“ biča. Za Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse druge inozemske dežele se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimpreje poravnati, je gotovo tako nizka, da je komaj **papir plačan.** Mi naprednjaki tudi ne iščemo dobička temveč nam je edini namen, da izvršimo **potrebno delo v prid ljudstva.** To lahko rečemo, da ni noben slovensko pisani list tako **odločno borbo proti ljudskim zatiralcem** peljal, kakor naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dela edino in izključno za ljudstvo.

„Štajerc“ biča brez usmiljenja vse, kar je ljudstvu sovražnega in škodljivega.

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju zboljšanje žalostnih razmer kmeta, obrtnika in delavca. Na polju politike zahteva, da bi imeli delavni sloji isti vpliv kot gosposka. Na kulturnem polju pa zahteva „Štajerc“ čimveč izobrazbe za vso ljudstvo.

To je naš namen! Kdo ima pogum, da bi očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi pravimo: Vero se ne sme omadeževati s po-

litiko! Narodnost se ne sme zlorabljati v strankarske namene. Kmet, obrtnik in brez njih, proti njih volji se ne sme mi-sar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, rajte za nove naročnike. Ako vsak naših odmalcev pridobi le enega novega naročnika, potem pridemo do velikanskega števila naročnikov

30.000.

Potem pa nam bode tudi lahko ustreči vaše zahteve, ki jih stavijo naši odjemalci!

Na delo toraj, naprednjaki!

Uredništvo in upravništvo.

Gospodarske.

Kmetje, poskrbite za strokovno izobrazbo!

(Prim. Gospodar.)

Noben omikan človek ni dandanes več v dvomu, da je dobra strokovna izobrazba največje premoženje, ki ga kdo ima. Vsakdo zna, da je veda kapital, ki nese največje obresti; ta kapital zamore se uživati celo življenje. Kakor so pa drugi stanovi to že zdavno spoznali in se radi tega trudijo svoje otroke vedno bolj izučiti, ravno tako malo stori kmet za izobrazbo svojih potomcev. Njemu je že dovolj, če zna dečko brati in pisati in če se je morda tudi v računstvu kaj bolj pokooval, se že kriči, da je mladič za kmeta preučen. Kdor je vzrasel med kmeti, kdor uživa več let veselje in žalost kmetijskega stanu, ta nam bo pritrldil, da ni samo par tisoč kmetov, ki ne dajo na strokovno izobrazbo svojega sina niti piskovega oreha, ampak da se dobe cele vase, kjer so v strahu pred napredkom bolj kot prod hudičem.

In vendar se vsi na sploh pritožujejo, da se kmetijstvo ne izplača in noben kmet, niti najbolj prisojen, ne bo mogel trditi, da se more pod današnjimi razmerami premoženje še kopiciti. Kmetje so vsi v tem edini, da se ne bodo dale sedanje razmere, ko dohodki vedno bolj pojemajo in se dolgovi vedno večajo, vzdržati za več časa in da se bliža del omih, ki obdelujejo ljubo svojo rodno zemljo, vedno bolj propadu. Ne samo mali kmetič, ampak tudi večji, boljše stoječi posestnik se toži, da ni skoraj več mogoče kmetovati. Med tem, ko zamorejo drugi stavoovi z nekoliko predvidnostjo vsaj obdržati oni položaj, v katerem se nahajajo, nahaja se kmet brez sveta nasproti nepriplikam današnjega časa in vedno bolj ga izpodiravajo. Če pa poiščemo uzroke, od koj je to prišlo, pridemo kmalu da spoznanja, da so se kmetijski pridelki v ceni znižali in včasih več stanejo, kakor za nje dobimo. Kjer so pa stroški za pridelovanje večji, nego je pridelek vreden, tam mora iti gospodarstvo rakovo pot in naj delamo, kar hočemo.

Najbolj se je znižala zadnji čas cena žitu. Nekatere dežele v Evropi in v Ameriki, osobito Argentinja, so vstanu žito pridelovati po tako nizki ceni, da ne morejo naši kmetje na noben način s temi stanovskimi tovarski konkurirati. Dandanes, ko teče železnica: že skozi vsako gorsko gnezdo, moralo je priti do tega. Lahko bi se dobila sredstva, ki bi se postavila tujemu žitu nasproti, ako bi obrtnija kupovala le domače pridelke in jih boljše plačevala ter dobivala samo toliko žita od drugod, kolikor ga ne more dati domače kmetijstvo. Toda obrtnija ne dela tega, ker išče dobiček in je tudi ne briga, ali kmet živi ali propade. In vendar ne stori kmet nič proti temu. Polovico svojega polja in morda tudi še več obseje je vedno ta ali oni z žitom in od tega ga ni moči odvrti, pa če tudi gre pri tem pod zlo.

Na sploh se govori, kako bi se prišlo v okoliš sedanjih bedi, v kateri se nahaja kmetijstvo. Mnenja pa so glede tega jako različna in na razna vprašanja bi se težko odgovarjalo z ozirom na jako težek gospodarski položaj, v katerem trpi kmetijski stan. Ako opazujemo delovanje vlade, državne zborna in kmetijskih zastopov, vidimo, da se trudijo že leta vstvariti sredstva za odpravo. Da danes pa se ni našla pot, kako bi se pravzaprav trajno pomagalo. Če opazujemo pa natančno, dobimo, da se mora zapričeti odprava od dveh strani, in sicer 1. od strani države in 2. od strani kmetijskega ljudstva. O tem, kako bi lahko država pomagala, nečemo danes govoriti, ampak se hočemo omejiti samo na to, kako bi lahko kmet pripomogel od tega, da bi vendar slednjic tudi za njegov stan prišel boljši čas.

Kmetje imajo pravico, da jih postavi država v enako vrsto s trgovci in rokodelci, toda morajo skrbeti, da bodo zamogli enkrat dobljene pravice tudi ohraniti in braniti. Kako se pa lahko to izvrši? Edino v tem, da poskrbijo za povečanje svojega znanja in si vzamejo k srcu pregovor, ki pravi: „veda je moč! moč rodi bogatstvo!“ Da, veda je moč in rodi bogatstvo! Ali bi postala trgovski in obrtnijski stan tako močna, ako se ne bi pridobili trgovci in obrtniki najprej za svoj stan potrebno znanje! In kmet? Kaj je naredil on za svojo

izobrazbo? Nič, prav nič? Kmetja prijemlje že zona, če sliši govoriti o šoli in odkrito lahko rečemo, da se dobi marsikatera kmetijska družina, v kateri se vcepi otrokom že v mladosti sovraštvo do šole. In potom naj bodo ti učenci pridni ter naj izkoristijo onih sedem let, ko morajo v šolo, ter si naberejo potrebne znanosti! Nel Rajši, kot tako polhajanje v šolo, bi bilo desetkrat bolje, ako bi ostal deček ali deklica doma. Vsaj bi potem popoln željo svojim neumnim staršem. Kedar bodo vendar tudi kmetje izpovedali, da se morajo iskati sreča kmetijskega stanu in boljši časi edino le v dobri šoli! Koliko časa bodo morali še učiti in govoriti prijatelji kmetijskega stanu, možje, ki so se rodili v tem stanu, predno pridejo kmetje ali vsaj več del njih k spoznanju, da se ni moči v današnjih časih vzdržati, ako se nima znanja in dobre šolske izobrazbe. Samo z ljudsko šolo pa ne dosežemo vsega. Prihodnji kmetovalec potrebuje, da bo zamogel potem prav in razumno gospodariti, še nadaljne izobrazbe. On mora priti v šolo, kjer se učijo predmeti njegove stroke. Nič ni pomagano, če ima kedo še tako velika usta, če mu manjka podlaga, na katero bi naslonil svoj govor. Hiša brez temelja se zruši in tako si mora tudi kmet priskrbeti ta temelj, če hoče zboljšati svoj stan.

Kako potrebo je, da je kmet izobražen, razvidi se n. pr. že pri uporabi umetnih gnojil. Koliko pogreškov se napravi glede teh, kolikokrat si ne zna pomagati kmet gledč njihove uporabe. In zakaj vendar ne zna? Zato, ker ne more znati, ker mu nikdo ni povedal, kako mora delati to in kako ono. Kakor pri umetnih gnojilih je še v mnogi stvari. Živinoreja se ne goji še umno, pri pridelovanju krmne je tudi mnogo pogreškov in to vse radi tega, ker ne zna kmet, kako bi začel.

Denar je presneta reč. On je okrogel in teče samo onemu v žep, ki kaj zna in ga razumi pridržati. Kdor ni nič učil, bo redkokdaj bogat in premožen, kajti denar, ki mu priteče, nima pri njem obstanka in se poslovi po kratkem času bivanja v žepu ali v škrlinji. Tu in tam izleti iz njiju, da niti ne opazimo. Kaj pomaga kmetu, če se trudi kot grešna duša, ako gospodari brez razuma in znanja tje v en dan. Pri tem gazi vedno v vedno revščino in potem pride, da dobimo razjarjene, neprijazne ljudi, ki prekolnejo ves svet z vsemi napravami. To pa ni prav. Nove iznajdbe in izkušnje so važne stvari, vendar razumeti jih je treba pravilno in na pravem mestu uporabiti in se ž njimi okoristiti. Zato morem vse kmete le opominjati: poskrbite za strokovno izobrazbo. A. Št.

Tuje stvari v prsih in trebuhu govede. Ko začne govedo jesti, krmo hitro grabi, jo le površno prežveči in hitro požre. Popolno zvečenje si prihrani za čas preževovanja. V sled hitrega žrenja požre pogostoma tudi tuje stvari, kakor žebelje, igle, vlasne igle i. t. d. Ko se govedo zakolje, najde se v vampu na spodnjem delu, tik srčnega spodnjega konca razne take stvari. Te stvari leže lahko dalj časa v vampu, ne da bi kaj škodovala. Po naključju pa lahko svoje ležišče spremene in ostri železni predmeti silijo z ostrino v prsno votlino, prebodejo srčni mehur in včasih tudi srce samo. Ako se zarije tak predmet n. p. vijavica ali vlasna igla, skozi vump v srčni mehur, začne srčni mehur gniti in žival mora poginiti, ako se tak predmet pravčasno odstrani. Ako je govedo požrla tak tuji predmet in se je za taril v srce, začne govedo stokati ali ječati. Tak žival stoka navadno vselej potem ko se je narila in vlegla. Še hujše je za tako žival, če mora hoditi po strmini navzdol, a kakor hitro začne hoditi po strmini navgor, se drob pomakne navzdol vrh tega mleko. Pojenja. Zebelj, ki je zapichen v srce, se vmakne nazaj, ko žival gre navgor in bolečina popusti. Marsikdaj se kaj doseže, ako se tako govedo, pri katerem so enaki predmeti zapichen še le v mreno ali prepono, nahajajočo se nad želodcem goni po kaki strmini ali bregu navzgor in po strani tje in sem navzdol. Razen ječanja in stokanja ni opaziti na govedu mesece in mesece drugih znakov. Navadno tudi shušja ne. Kakor hitro pa se je začel zbirati v srčnjaku gnoj, ješčost pojema, žival pravilno ne prebavlja in krave izgubljajo vrh tega mleko. Vratne žile močno vtripljejo. Kakor hitro so se pojavili taki znaki, je bolezen že jako nevarna in ne ostane drugo, nego da se žival prej zakolje. Ako se žival takrat ne zakolje, napravijo se v životu oteklina z vodo napolnjene in meso takih živali navadno ni več za rabo, ker postane nad rebri in trebuhom sluzavo. Če se nam zdi, da je govedo kakako tako stvar požrlo, ne odlašati, ampak zakolje naj se jo, preden so se pojavile navedene oteklina. Najbolje je poklicati takoj živilno-zdravnika. On preišče žival in dožene, če je temu res tako ali ne, dokler je meso še porabljivo.

Malokdaj se predmet vmakne nazaj in če se to zgodi, zapiti se v jetra, vranico ali v druge dele droba in provzroči tam velike ture ali abscese. Znaki boleznosti v tem slučaju enaki prej navedenim. Žival stoka in ječi, polagoma shušja in se zvija ako jo pritisnemo na trebuh ali v lačno. Največkrat požro tuje predmete živali na kmetih, kjer hišna gospodinja ali hči pleteta z iglami ali kačkami in nosita vlasne igle, ter krmita obnem govedo. Tudi ni prav, da se navrž smeti, ki se jih je nabralo v hiži na gnojišče. V teh smeteh so navadno igle, žebelj itd. ki dospé z gnojem na travnik ali njivo, na kateri se prideluje krma in ž njo nazaj v hlev. Toraj ne nositi hišnih smeti na gnoj, ki se ima rabiti v enake svrhe. Pa tudi deklice in gospodinjice, ki strežejo govedu, naj ne nosijo železnih vlasnih, glavičastih in drugih igel. Kmet.

Prezračevanje hlevov. Slab zrak vpliva jako neugodno na zdravje domačih živali. Radi tega skrbeti moramo, da bo v hlevu zrak svež in čist. Sicer dospé skozi vrata in druge razne razpoke nekaj zraku v hlev,

a vse to je še premalo, zato je treba poskrbeti, da bo prihajal v hlev zrak v večji množini. Temu lahko pomagamo s takozvanimi umetnimi odduški ali ventilatoriji. Navadno se napravi v zid pod stropom ali v vrata luknje. Če se napravi luknja v zid blizu stropa in sicer nekatere na oni strani hleva, odkodar piha veter, druga pa na nasprotni strani, doseže se že precej, v tem slučaju pa ni izključeno, da bi se hlev preveč ne ohladil ali da nastane celo prepih, katero slednje je še slabše od prvega. Če je zrak v hlevu in zunaj tega enako gorak, pa oddušek ne deluje. Bolje je še če se vtakne skozi strop hleva cevi, ki imajo odprtine 8—15 cm. Cevi naj segajo do ali še bolje če gredo skozi streho. Cevi ne smejo biti po vsej dolžini enako široke, ampak na spodnjem koncu nekoliko širje, da imajo nekakobno obliko lijca. Na doljnem koncu naj se pritrdi zapiralo ali zaklopnica, katera se da, potegnuvši jo z vrvcio, po potrebi zapreti ali odpreti. Gorak zrak, ki se vzdiguje vedno pod strop, gre skozi odduške le tedaj, če se v njih preveč ne ohladi. Da se pa zrak v teh preveč ne ohladi, zato naj se napravi cevi iz desk, ki se jih namaze zunaj in znotraj s katramom. Krog onega dela odduška, ki moli skozi streho, naj se napravi nekak plašč z desk, ki pa mora biti nekoliko večji nego je oddušek debel in med ta plašč in oddušek naj se nasuje senenih plev, žaganja, žitnih plev ali pa rezanice. Za vsakih 6—8 glav goveje živine zadostuje en tak oddušek ali ventilacija. »Kmet.«

Za setev naj se jemlje vselej najdebelejše in najtežje zrnje. Dognano je, da posejana množina lažjega in enaka množina težjega zrnja ne da enako pridelka, ampak slednja več, nego prva. Rastline, ki so zrastle iz težjega zrnja obrodijo bolj bogato in zrnje in slama je boljša. Velikost in teža zrna se deloma krije, ker je večje zrno navadno tudi najtežje.

Kako pospešimo rodovitnost sadnih dreves? — Dvorni vrtnar Lebl v Frankfurtu a. M. piše v kmetijskem časniku za Westfalsko in Lipsko: »Ker nastavlja sadno drevo v avgustu in septembru sadne popke za prihodnje leto in pripomaga k temu, da se lesni popki spremene v cvetne, oziroma sadne, fosforova kislina, priporoča se, naj se sadnim drevesom v onem času gnoji s fosfornimi gnojili. Najbolje se je spopela znes fosforatnih s kalijevimi gnojili. Zato naj se vzame boljši superfosfat (z 20 odstotki fosforne kisline) in žveplenoksi kalij (s 50 odst. kalija). V 100 litrah vode se raztopi 1 kg superfosfata in 1/2 kg žveplenoksi kalija. S to raztopino se zalije drevesa trikrat in sicer v drugi polovici avgusta eokrat in potem vsakih 14 dni do prve polovice septembra meseca. Za starejša debla se vzame 20—40 litrov, za mlajša in manjša 10—20 l raztopine. Vsa sadna drevesa, ki so vsled obile rodovitnosti opesala ali postala iz drugega uzroka nerodovita, bodo na to obilo rodila.

Kako se dajo ohraniti sveže češplje do velike noči? — Lukas priporoča naslednje: Ko so češplje popolnoma dozorele, vendar pa prej, preden so krog peclja zvevale, naj se jih skrbno s peclji vred pobere, peclje na kratko odstriže in vložil naravnost ali pa povito vsako za se v papir, v steklenice za konzervo. Zavije pa se tudi lahko vsako posamezno češpljo v papir in vložil v glaziran ali pološčen lonec. Steklenico ali ali lonec naj se s koščekom prejšnjega mehurja trdno zapre. Steklenice ali lonci naj se na to zakopljejo na vrto v jamo kak meter globoko. Ko je jama zasuta, naj se dene na vrh nekoliko listja, da zemlja preveč ne zamrzne in je tako mogoče tudi pozimi do njih.

Orehi se klatijo včasih z drogom, ko še niso popolnoma dozoreli in pri tem delu se jih veliko zmasti. Taki orehi so slabi in neužitni. Orehe, ki se misli shraniti, naj se oklati, ko so popolnoma zreli, t. j. ko se lupina zlehka loči ali so čadavi. Ako se jih oklati, dokler se lupina oreha še trdno drži, ostane pri čiščenju ali žurenju vedno nekaj lupine, vsled česar taki orehi splensijo. Ko se jih je ožurilo do čistega, razgrne naj se jih na tenko po podu in vsak dan do dobrega premeša. Še le po kakih 4 tednih se jih spravi v vreče.

Divji kostanj. Letos je čutili pomanjkanje krme dan na dan več, zato smo primorani iskati si raznih pomočnih krmil. Dobra krma za živino, posebno pa za pitanje prešev in ovac, kakor tudi kot sredstvo zoper drisko in drugo je plod divjega kostanja, katerega dobimo pri nas v drevoredih mnogo. Divji kostanj ima v sebi dokaj grenčice in čreslovine, koji sestavini živino v čevah zapirata. Če se hoče torej pokladati živini kostanj v večji množini, treba ga je speči ali pražiti, kakor se peče navadni kostanj, s tem zgubi na grenčici in trpkobi. Po praženju ali pečenju vrše se enake spremembe kakor pri pečenju domačega kostanja, prvi je bil prej trpek in grenak, postane pa potem sladek in okusen. Poleg sena in raznega korenstva naj se poklada govedu, ki je določeno za pitanje do 8 in več kilogramov na dan, preiščem početkom pitanja malo, pozneje do 3 kilograme, molznim kravam, če hodijo na pašo do 3 kilogramov. Konjem, kateri se le polagoma priučijo na to krmo, naj se ne poklada nad 3 kilograme.

Razmnoževanje vrtnice. Vrtnice se dajo pomnožiti tudi s potaknjenec se porabi lahko vsaka mladika, ki je odcvela. Mladika mora imeti najmanj 3 otesa. Z nje naj se odreže cvet, spodaj naj se prereže tik pod členom in list odreže do peclja, ostalemu listu ali listoma naj se pa pusti par listkov. Potaknjence naj se nato potakne v plitev zabor, v kojem se nahaja peščena zemlja ali pesek. Zabor naj se postavi v senco in skrbi, da je zemlja vedno nekoliko vlažna. Seveda se vsi potaknjenci ne vzkorenijo, vendar se jih precej prime in prejeti bodo v prihodnjem letu gotovo cveteli.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne pošne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že rabljene te pošne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se bode porabila v napredne šolske namene. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uradništvu „Stajerca“.

Loterijske številke.

Gradee, dne 22. avgusta: 69, 78, 66, 22, 73.
Trst, dne 29. avgusta: 9, 82, 76, 35, 61.

Opozarjamo svoje cenjene čitatelje na firmo Hans Konrad, prva fabrika ur in c. k. dvorni liferant v Brüxu št. 237 na Češkem. Priporočamo fabrikate te firme najtopleje. Izvrstno blago! Dokaz temu, da je firma z zlatimi in srebrnimi kolajnami ter cesarskim orlom odklovanca. Firma ima tudi v inozemstvu dobro ime in eksportira na vse kraje sveta. Glavni cenik z nad 3000 podobami se dobi na zahtevo zastoj in franko.

Zanimivi glavni cenik z 3000 podobami zastoj in franko pošila vsakomur prva fabrika ur in c. k. Brüxu Hans Konrad, c. in k. dvorni liferant v Brüxu št. 1363 (Česko). Ta krasni katalog obsega natančne slike zadnjih novosti v urah, srebrnem, godbenem, usnem, izdelanem blagu in domačih predmetov itd. Nikdo ne zamudi, zahtevati ta cenik!

Nova oarobna industrija, katera v resnici hitro napreduje, je avstrijska parabodna družba Austro-Amerikana v Trstu. — Ona je stlenila za obiskovalce k dežalni razstavi v Rio Janeiro v Braziliji (južna Amerika) od 15. junija do 7. septembra ker je naši trgovini in veliki industriji v visoki važnosti, voženo cen 40% znatni. — Pri glavnem zastopniku: Simon Kmetzta v Ljubljani, kolodvorska ulica šte. 26, sprejemajo se naznanila in prodaja vožne liste za tje in nazaj z cenom K 960.— I. razred, K 720.— II. razred z izbirno hrano in pristno pijačo, z zdravnikom, zdravila itd. ce je vsakemu na razpolago. — Potovanje lahko se nastopi mesечно enkrat z enoletno veljavno vožnega lista. — Prodajajo se tudi za kratke zabave takorekoče zdravilne in krepilne vožne od Trsta na Patras, Palermo, Neapel in nazaj vožni listi, in sicer K 250.— I. razred, K 150.— II. razred, vozi se s taistimi parniki, kateri vozijo proti in od New Yorka, New-Orleans itd. pri te priliki je mogoče si ogledati znane lepe kraje n. pr. Pernambuco, Grško, Italijansko, Špansko itd. kar je obudovanja vredno. — Parniki so po najnovem sistemu in s gar: z črma vrtenicoma, brezžični brozjav, termokatni, telemotor, električna razsvetljava in zračenje, kopalništva in naprej zgrajeni, toraj se najtopleje priporoča.

Prodajna hiša

Štartur - sode
proda
g. Josef Ornig v Ptuj.
Harmonika na veter
Novost! Krasna godba!

Prodajna hiša
št. 43 v Lavamündu (Koroško) na izvrstnem prostoru z lezim velikim vrtno za zelenavo, sadonosnikom s 35 visokimi debli in 30 priljikavimi sadnimi drevesi, vse najplemenitejše, 4 orali zemljišča s fundusom, po mali ceni 8.000 K. Za vsako predalačno primerno. Dopise na J. Russ, Lavamünd.
Vpeljana je električna razsvetljava. 613

1.000 lit. Isabella-vina (1907)
belega in rdečega, cena po dogovoru, se odda pri gosp. Alois Sorko, posestniku sv. Bolfeng, slov. gor. 622

Učenc, zmožen nemščine in slovensčine se sprejme pri g. Jos. Kollenz, glazarska trgovina v Ptaju. 626

Viničar z 3 do 4 delavskimi močmi, se sprejme. Praša naj se pri g. M. Jasičovič, Fram (Fraunheim) 632

V najem se da malo kmetško posestvo, zelo dobro z lepim sadnosnikom in vrtno za zelenjavo. Vpraša se v upravi „Stajerca“.

Pekovski učenc se takoj sprejme. Plača 8 K z vso oskrbo. Martin Juvan, pek, mojster v Trbovljah. 630

Lepo posestvo je za prodati; zidani hranim, zidane stalle in lepi sadnosniki, vrt za zelenjavo, lepe njive, travniki, vse v dobrem stanu; se prodaja z dobrimi pogoji in je oddaljeno 5 minut od mesta Ptaja; več se izve na gornjem bregu pri Ptaju hišno število 20. 638

Mizarski učenc se takoj sprejme pri g. Anton Bratschitsch, mizarski mojster v Trstu, Hauptplatz 17. 619

Viničarski ljudje s 3—4 delavskimi močmi se sprejme. Vpraša se pri g. Karl Speltz v Ehrenhausen. 577

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom,
vinom in žganjem

v Poličanih

prilporeda p. t. občinstvu svojo bogato zalogo
izbornega špecerijakega blaga, kakor fine parne
moke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno olje,
petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega
blaga, stofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna narutna vina en gros in dobro
pravo žganje en gros in en detail.

Brata Slawitsch

v Ptuj 108

prilporedata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sle-
deči ceni:

Singer A	70	K	—
Singer Medium	90	—	—
Singer Titania	120	—	—
Ringschiffchen	140	—	—
Ringschiffchen za krojače	180	—	—
Minerva A	100	—	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—	—
- Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno. 108

Iščete se

dve viničarski družini,

vsaka s 5 do 6 dela zmožnimi osebami za Mari-
borsko okolico (Pickörn). Več se izve pri gosp.
Gustav Scherbaum v Mariboru. 532

Pridni viničar

z 5-6 delavskimi ljudmi se pod zelo ugod-
nimi pogoji na nekem sadnem in vinograd-
niškem posestvu eno uro od Maribora sprejme.
Ponudbe upravnistvu lista. 602

Pri zgradbi kmetijske šole v Sv. Jurju na
južni železnici se tako

zidarji

sprejmejo. Več se izve tam. 615

Novost! Cenik franko. Novost! Železna patent. Roskopf-ura

5 kron.

Jamstvo 3 leta ali pa denar
nazaj!

Do danes se je dobila za 5 kron
le prav navadna ponikljana ura s pa-
pirnatim kazalnikom. Z velikim naporom
se je sedaj posečilo narediti za 5 kron
uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, ima
kazalnik iz emajla, kaže natančno, na mi-
nutu, okrov iz pravega niklja, in se
odpre. Srebrna ure 7 kron, v dvojnem
okrovom 10 K. Zahtevajte cenik zastoj.

A. KIFFMANN

tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in srebrnine 512
v MARIBORU P. I.

Doseženo je

da pride vsakdo za malo denarja do dobro idoče ure, ako jo
kupi pri meni.

Zahtevajte

za to pred nakupom moj bogato ilustrirani glavni cenik s
3000 podobami, katerega vam pošljemo lakoj zastoj in
poštne prosto.

Mikal-ura K 3-50
Roskopf-ura K 4-
Švicarska ura 5-
Srebrna remen-
tar K 8-50
Srebrna Roskopf
K 11-

Ura za stali z bu-
dilnico K 7-20
z slagverkom in
budilnico K 9-80
zgodbo (2 koma-
da K 12-80.)

Zonkurčna budil-
nica K 2-90, sveti
po noči K 2-30,
budilnica z dvojn-
im zvoncem
K 3-80, sveti po
noči K 4-20.

Pendulna K 8-50,
z budilnico
K 12-20, z slag-
verkom na pol
in celo uro brez
budilnice K 10-50,
gre 14 dni K
14-60.

Največja izbira v mojem glavnem ceniku.
Direktna razpisiljatev vsakemu zasebnemu kupcu.
Za vsako uro 3 leta pismene garancije.

Ni rizika. Izmjenjava dovoljena ali denar nazaj.

Prva fabrika ur v Brüx

HANN S KONRAD,

e. in kr. dvorni liferant Brüx 1363 (češko). 531

Potniki v Ameriko
kateri želijo dobro po ceni in
zanesljivo poloviti naj se obrnejo
na
Simon na šmetetra
v Sjubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

!!Puške!!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od
K 8-50, pištole od K 1-50, samokresi
od 5—. Popravljanje po ceni. 587

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno
št. 104 na državni železnici, Češko.

Deset zapovedi za kmetovalca

lepo tiskane se zastoj dobijo pismeno s prosto poštnino
pod naslovom: **Ubalđ pl. Trnkoczy**, apotekar v
Ljubljani, Kranjska, Avstrija. 435

Prilpčna prodaja!

Prodaj svoj umetni mlin, zvezan z žago za
dile in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki La-
budski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje
drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako
krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3
minute od železnice, 50 oralov zemlje z stavbiščem za
kolodvorsko restavracijo. Vse z „fundus instructus“, tudi
vsako posestvo samo. Vpraša se pod „Gute Existenz“,
poste restante, Lavamünd, Korosko. 452

Gospodska ulica št. 11. — Herrengasse Nr. 11.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in ces. kr. skladišče smodnika
v Ptuj 108

prilporeda pri najnižji ceni: kavo surovo in žgano,
olje, riž, sladkor, čaj, rum, vonjave, petrolej,
milo, kakor vsakovrstno drugo špecerijsko blago;
nadalje prilporeda raznesilni smodnik, črni in rujavi
smodnik za lovce, posebno fini lovski smodnik v
škatalah, drobni svinec, kapice, patrone za puške in
revolverje i. t. d. — Glavna zaloga **Tomaževe žindre**,
kajnta 40%-no kaljivo sol za gnojenje travnikov,
njiv, za jesen in spomlad. — Prodaja **žveplenokislega**
amonjaka in **superfosfata** za gnojenje vinogradov.
Postrzba jako urna in solidna.

Rane

vseh vrst naj se varu-

jejo skrbno pred vsako nečistostjo,

kajti vsled te postane lahko najmanjša rana nevarna in ve-
lika. Že 40 let sem se rabi omekajočo **Pragerke domače**
žavbo kot zanesljivo obvezno sredstvo. Ista varuje rane,
zmanjša vnetje in bolečino, vpliva hladno in pospešuje
sploh zdravljenje.

razpisilja se vsak dan

1 cula doza 70 vim, 1/2, 50 vim, po postji
proti naprej-plačilu 3 k 16 vim, se pošlje
franko 4 doz, za 7 K pa 10 doz, in to na
vse avstro-ogrsko Stacije.

Vsa dela zavrtikov imajo postavno varstveno
znamko.

Glavni depot:

B. FRAGNER, e. k. dvorni liferant.

Apoteka „zum schwarzen Adler“

Praga Kleinesseite, Ecke der Nerudgasse No. 203.

Skladišče v apotekah Avstro-Ogrske.

POZOR

POZOR

Pristne snovi za napravo domače pijače do-
bite v popolnoma prvi in zdravju popolnoma ne-
škodljivi sestavi le taj, že ima vsj je jeden del
mojih snovi zgoraj stoječo, p-stavno zavarovano
varstveno znamko.

Moje snovi so bile že večkrat, zadnjič dne 23.
febru-ja 1907 preizkušane od e. kr. preizkušoval-
nice brauil v tuden glede njih neškodljivosti;
vsled spraveval, katera imam v rokah od omenie
ne preizkušovalce, nimaju v sebi nikakih zdravju
škodljivih tvarin, vseli cesr so v moji sestavi
najbolj pripravne za napravo v resnici zdrave in
najbolj okusne domače pijače.

Všed tega prosim vsakega, da pazi v svojo
lastno korist posebno na zgoraj stoječo, registro-
vano znamko, da se tako varuje pred manj vred-
nimj posarejenimj izdelki. 34

Kmetovalci pozor!

Staroznana krečanska tvrđka.

Opozarjamo vse kmetovalce in gospodarje na
vsj, po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroskem,
Heratkem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem zna-
ne snovi za napravo domače pijače z vinskim, hru-
škovim in jabolčnim okusom ter vseh vrst žganja
in rum, 80% octna ga cveta itd. Snovi so narav-
ni pridelek in vsled tega popolnoma neškodljive. Z
njimi lahko metate vino in sadni most ter delate
pijačo na tropino in droži ali tudi na samo vodo.
Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v pri-
jetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše
blago! Vsa ki je enkrat poizkusil, postal je moj
stalni naročnik! (Dajem tudi zastoj pojasmila za
boljšanje skaljenega ali drugače pokvarjenega vina
in vunske posede.) Prosim pazite natanko na mojo
tvrđko, ki obstoja že več ko 15 let in vsled tega
le samo ona more oddajati vse po dolgo izkušnih
receptih! Na zahtevu pošljem cenike zastoj.
Z edničnim spoštovanjem udani

Andrej Pollak, trgovec s špecerjskim in
drugim blagom
„Pri črnem pasu“ Gradeo, Anenstrasse stev. 46.

Čevlje!

Prilporeda svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor
moških, ženskih in otroških čevljev domačega in
tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in
kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6
v Celju. 408

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2.** Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanic. Stane poštnine prosto na vsako pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURISIČ

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

V Mariboru, Pfarrhofgasse hšt. 7 (blizu glavne pošte) ustanovil se je

koncesijovani urad

za navodila in pojasnila v vojaških zadevah, posebno pa glede oproščenja (frajenge) vojaške službe.

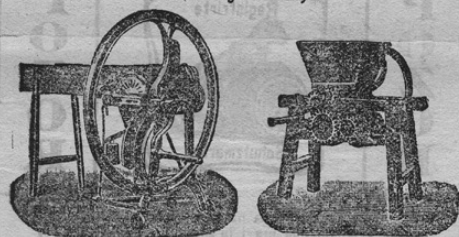
V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sledečih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopaljšča (Pettauer Badeanstalt).

Fabrika kmetskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangi's nasled. v Gleisdorfu (Štajersko)

priloga najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, srot-mline, za rezanje repe, reber za koruzo, sesalnice za gnojnice, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheuren) za mrvo obračati, stroj za kosnjo trave in žitja, najnovejše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinate, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Düchscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl); rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko.

5000 goldinarjev plači

— za osebe brez brade in za plešče

Lase in brado se dobi zanesljivo v 8 dneh pravega „Mos Balsama“. Stari in mladi, gospodje dame rabijo samo „Mos Balsam“ za pridobitev obrvi in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki upliva med dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj. Garantiramo nesškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

5000 goldinarjev v gotovini vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez brade ali z redkimi lasi.

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako je Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred redkami!

Oziranje se na moje poskuse z vašim „Mos Balsamom“, vam lahko naznamim, da sem s njim popolnoma dovoljen. Že po 8 dneh so se pojavili očitno lasi; ako ravno so bili lasi svili in mehki, so bili vendar krepki. 2 tednih dobila je brada svojo naravno barvo in tedaj sele se je pokazal imenitni vpliv vašega balzama. lezno ostajem I. C. Dr. Tverg. Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur pravi „Mos Balsam“ kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Pela sem dalje casa na tem, da so mi izpadali in so se pojavili čisto goli prostori v lasih. Ko sem pa po 3 tedne „Mos Balsam“, pričeli so lasi zopet rasti in so postali težki ter polni. Gdč. M. C. Andersen, Ny Vagade 5, Kopenhagen.

1 zavoj „Mos“ gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pisite na največjo specialno govino sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 395 Dänemark.

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

Dobre harmonike K 4:80

50.000 komadov prodanih. Brez colninskih izdatkov! Garancija.

- Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.
- Štev. 300¹/₄, 10 tastrov, 2 registra, 28 glasov, velikost 24x12 cm. K 4 80
- Štev. 657¹/₄, 10 tastrov, 1 registar, 28 glas., velikost 30x15 cm. K 5 20
- Štev. 656¹/₄, 10 tastrov, 2 registra, 28 glas., velikost 30x15 cm. K 5 40
- Štev. 305¹/₄, 10 ta l., 2 registra, 50 glas., velikost 24x12 cm. K 6 20
- Štev. 663¹/₄, 10 ta l., 2 registra, 50 glas., velikost 31x15 cm. K 8 -
- Štev. 303¹/₄, 10 tastrov, 2 registra, 50 glasov, velikost 31x15¹/₂ cm. K 8 50
- Štev. 307¹/₄, 10 tastrov, 3 registre, 70 glasov, velikost 31x15¹/₂ cm. K 9 50

Sola za samonk za vsako harmoniko zastonj. Pošlje po povzetju c. in kr. dvornik lifierant. Hanns Konrad razposiljevalna hiša Brüx št. 1364 godbenik predmetov (Česko.) Glavni katalog z nad 3000 podobami na zahtevo vsakomur 532 zastonj in franko.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klančnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spabati i. t. d.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelje 1 kg. sivih šleskih 2 K; boljših 40 h; na pol belih 2 K 80 h; 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1. najfinejših, sneženo-belih, šleskih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flamma (ne) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinejši prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Getove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankona 1 tuhent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim najnim in flavmasti perjem za postelje 16 K; pol-daune 20 K; daune 24 K; posamezni tuhenti 10, 12, 14, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar ne dopolnjuje denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Varstvena marka „Anker“ Liniment Caspici comp.

Liniment Caspici comp. nadomestilo za anker-pain-expeller je znano kot odpejeljivo, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1 40 in K 2. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno oznako „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“ v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov. Razpošilja se vsak dan.

Išče se družino za molzo s 4 do 5 osebami za 40 komadov krav. Sprejme se takoj. Vpraša se v Mariboru Wielandgasse 8.

samo pravi je le **Thierry-balzam** z zeleno nuno kot znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 aH patent potna družinska steklenica K 5. Zaboj zastonj. **Thierry centifolij-mazilo** Najmanj se pošlje 2 doze K 3 60. Zaboj zastonj. Povsodi priznana kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v želodcu, krču, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za naročbe in denar: **Thierry, apoteka K angelj-varuhu v Pregradi pri Rogatcu.** Zaloga v največjih apotekah.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862. Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu. Mestni dežurni zavod. Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu. Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih dneh 8-12 ura. Obteženje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banke. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.